

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินถึงความเพียงพอและเหมาะสมของการควบคุมภายในทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยทำการประเมินการควบคุมใน 8 องค์ประกอบตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุเหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ระบบสารสนเทศ และการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ให้กับผู้ปฏิบัติงานทุกคนในกองบัญชีและการเงินเหมืองแม่เมาะ จำนวน 33 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 1 คน และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

จากการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีความเพียงพอและเหมาะสมแล้ว โดยองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในมีระดับการดำเนินการที่ดีพอใช้ โดยมีการจัดทำข้อกำหนดด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณของ กฟผ. เพื่อเป็นแนวทางที่พึงปฏิบัติ มีโครงสร้างองค์กรและสายการบังคับบัญชาที่เหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินงานขององค์กร และจัดแบ่งหน้าที่แต่ละตำแหน่งงานอย่างชัดเจน รวมถึงมีการกำหนดระดับความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงานแต่ละตำแหน่ง แต่ยังพบจุดอ่อนของการควบคุมภายในเรื่องของจำนวนบุคลากรที่ยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ซึ่งจำเป็นที่หน่วยงานจะต้องมีการสรรหาเพิ่มเติมให้มีความเพียงพอและเหมาะสม เพื่อควบคุมหรือลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการดำเนินงานได้

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์มีระดับการดำเนินการที่ดีพอใช้ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับสายงาน ระดับฝ่าย และระดับกิจกรรมที่มีความชัดเจนสอดคล้องกัน และมีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ด้านการระบุเหตุการณ์มีระดับการดำเนินการที่ดีพอใช้ โดยมีการพิจารณาทั้งความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ด้านการประเมินความเสี่ยงมีระดับการดำเนินการที่ดีพอใช้ โดยมีการจัดประชุมเพื่อหารือและวิเคราะห์ระดับความสำคัญและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง รวมถึงประเมินนัยสำคัญหรือผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการตอบสนองความเสี่ยงมีระดับการดำเนินการที่ดีพอใช้ โดยมีการจัดทำแผนและระเบียบวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในกระบวนการทำงาน และมีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น

ด้านกิจกรรมการควบคุมมีระดับการดำเนินการที่ดีมาก โดยพบว่าหน่วยงานมีการกำหนดกิจกรรมควบคุมไว้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ และมีนโยบายและระเบียบคำสั่งของ กฟผ. เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเมื่อมีการปฏิบัติตามแผนงานและระบบงานที่กำหนดไว้จะสามารถลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานได้

ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีระดับการดำเนินการที่ดีพอใช้ โดยหน่วยงานมีระบบสารสนเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างเพียงพอ และสื่อสารไปยังผู้ใช้ภายในหน่วยงานเพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นแล้วยังจัดช่องทางการสื่อสารเพื่อให้พนักงานแจ้งข้อสงสัยและเสนอความคิดเห็นในการดำเนินงานอย่างเต็มที่

ด้านการติดตามและประเมินผลมีระดับการดำเนินการที่ดีมาก โดยหน่วยงานมีการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงาน โดยการประเมินการควบคุมโดยตนเองของพนักงานเป็นครั้งคราว และมีการประเมินโดยผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระและรายงานโดยตรงต่อผู้บริหารระดับสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารควรมีการชี้แจงและแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการควบคุมภายใน เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรเห็นความสำคัญและปฏิบัติอย่างจริงจังสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

The objective of this independent study is to evaluate sufficiency and appropriateness of the accounting internal control of Mae Moh Mine, Electricity Generating Authority of Thailand. The evaluation included 8 components of Enterprise Risk Management (ERM): Internal Environment, Objective Setting, Event Identification, Risk Assessment, Risk Response, Control Activities, Information and Communication, and Monitoring. To collect data, the researcher used questionnaires asking 33 staff of the accounting and financial department and interviewed an administrator of the Mae Moh Mine. The collected data were analyzed by frequency, percentage and mean.

The results of this study revealed that the accounting internal control of Mae Moh Mine, Electricity Generating Authority of Thailand was sufficient and appropriate. The internal environment had a fairly good operation level; there were ethical and moral regulations of EGAT set as a practical guideline. The organization chart and line of authority were appropriate for their organization size and type of operation. Job classification and staffing of the organization were clear. There were well-specified staff's qualifications for each job position. However, there was a weakness that number of the staff was not sufficient for the operation. Therefore, the organization must recruit more staff, for that they can control or reduce the operation risks that might occur.

The operation level of objective setting was fairly good. There were clear functional objectives, department objectives, and activity objectives. These objectives were linked to the objectives of Electricity Generating Authority of Thailand.

The event identification was at a fairly good operation level. There were considerations of risks from both internal and external factors.

The risk assessment showed a fairly good level of operation. There were meetings for analyzing risk level and risk prospects. The assessment of risk significance and effects was performed regularly.

The operation level of risk response was fairly good. There were plans and working procedures for risk management, and there was follow-up checking after the plans execution.

For the control activities, its operation level was very good. The organization had set control activities for each operation. There were policy and regulations for accurate working procedures in order to make sure that the operation was followed the plans and that the set-up system could reduce the operation risks.

The information and communication were at a fairly good operation level. The organization had sufficient information for operation, and this information was communicated to users in the organization. With this information, the operation staff could perform their job effectively. The organization developed their information system regularly. There were, moreover, communication channels for staff to freely submit their inquiries and opinions regarding the operations.

The monitoring showed very good level of operation. The organization monitored and evaluated their internal control. There was also an assessment of their operation quality. The evaluation of the internal control was executed sometimes by the staff, and sometimes by the independent internal auditors who reported the evaluation results directly to the top executives.

This study suggested that the administrators should inform their staff about the importance of the internal control in order to motivate staff to perform their works seriously. This will result in the efficient and effective performance of the organization, which will lead to the organization's objectives being accomplished.